

1

oài Văn Hầu Trần Quốc Toản vừa có một giấc mơ thú vị. Chàng mê thấy chính tay mình bắt sống được Sài Thung, tên sứ hống hách của nhà Nguyên, khinh nước Nam bằng nửa con mắt.

Tháng trước, Sài Thung sang sứ, tự tiện qua Tử Cấm Thành, ngang nhiên cưỡi ngựa đi thẳng vào cửa Dương Minh. Lính canh cửa ngăn lại thì Thung cầm roi ngựa quất túi bụi vào đầu người lính. Nó ỷ thế là quan nước lớn, chễm chệ ngồi ở quán sứ như ở nhà nó không bằng. Thượng tướng Chiêu Minh Vương Trần Quang Khải là bậc đại thần to nhất nước, đến quán sứ xin yết kiến. Sài Thung nằm trên giường, không thèm tiếp vị tể tướng của ta. Rồi nó bắt quan gia⁽¹⁾ phải sang châu

(1) Tiếng dùng để gọi vua nhà Trần. (Chú thích của tác giả, cũng như mọi chú thích khác trong truyện.)

Hốt Tất Liệt⁽¹⁾. Nó đòi ta phải cống bạc vàng, châu báu, đòi phải nộp người có tài khéo nghề tinh. Ai nấy đều bầm gan tím ruột. Nhưng vì không muốn để xảy ra chuyện can qua⁽²⁾ nên ai nấy đành nuốt cay ngậm đắng. Hoài Văn thì không chịu được. Hoài Văn chỉ nghĩ làm sao bắt được Sài Thung mà chẻ xác nó ra...

Hoài Văn bắt được nó mà từ quan gia đến triều đình đều không ai biết. Hầu trời nó lại, đập roi ngựa lên đầu nó, và quát lớn:

- Mày có còn dám đánh người chúng tao nữa không? Đừng có khinh nước Nam tao bé nhỏ!

Sài Thung lay Hoài Văn như té sao. Hoài Văn đóng cũi giải nó về kinh. Thấy nó khóc lóc, Hoài Văn ôm bụng cười sặc sặc. Giữa lúc ấy thì chàng bưng tỉnh giấc. Chàng không thấy Sài Thung đâu cả, chỉ thấy mình vẫn nằm trong điện Lan Đình.

Trần Quốc Toản dụi mắt, gạt tung cái chăn bông bọc vóc vàng và ngồi nhồm dậy. Nội điện im ắng lạ thường. Quan gia và các vương hầu đâu cả? Mẩu nến đỏ trên cây nến đồng đặt trên một cái đôn men xanh kê ở gian giữa, còn cháy leo lắt run rẩy trong ánh sáng buổi sớm đã tràn vào. Màn the lớn căng từ tường hoa ra tới gần cửa, nơi kê cái sập của Hoài Văn Hầu, vẫn còn rủ xuống. Gian bên kia, màn the cũng buông kín. Nhưng các chấn

(1) Vua nhà Nguyên.

(2) Chiến tranh.

vóc thì đều lật tung, để lộ những nệm gấm giải sát vào nhau trên những sập rồng kê liền lại. Những cột rồng, những câu đối, hoành phi, những bức cửa võng lấp lánh son vàng. Hoài Văn như còn nghe văng vẳng tiếng nói chuyện của quan gia và các vương hầu, kéo dài mãi đến quá canh hai chưa dứt.

Ơn cứu trùng⁽¹⁾ mệnh mông như trời biển. Từ ngày Hoài Văn theo chú là Chiêu Thành Vương về kinh, hai chú cháu được quan gia giữ lại trong cung. Hầu được cùng ăn uống với quan gia và các vị vương hầu. Tối thì trải gối dài, chăn rộng, kê giường liền nằm chung, thật là bốn bề một nhà, không phân trên dưới. Ơn ấy, dù cho óc gan lầy đất, Hoài Văn phải nghĩ mà báo đáp. Khốn nỗi, chàng cứ bị coi là một đứa trẻ con chưa ráo máu đầu. Mỗi khi Hoài Văn len vào góp chuyện thì các vương hầu nói:

- Cháu còn nhỏ, chưa biết được việc quân quốc trọng sự⁽²⁾.

Nể các vị chú bác, Hoài Văn đỏ mặt làm thính. Một hôm Quốc Toản đánh liều thưa:

- Cháu còn ít tuổi thật. Nhưng ví bằng quân Nguyên sang cướp nước ta, thì cháu cũng xin theo các chú, các bác đi đánh giặc.

Các vị vương hầu cười ồ. Chú Chiêu Thành Vương nói:

(1) Ơn vua.

(2) Những việc quan trọng của quốc gia và quân đội.

- Cháu có khẩu khí anh hùng. Thế mới là dòng dõi họ Đông A⁽¹⁾. Nhưng bây giờ thì cháu phải học đã, sao cho văn hay, võ giỏi, rồi mới đi đánh giặc được.

Các vương hầu lại quay vào bàn việc nước, chẳng để ý đến Hoài Văn. Và sớm nay, quan gia và các vương hầu đột ngột đi đâu mà không cho hầu biết?

Nhìn cái nội điện vắng ngắt, Hoài Văn tức đến phát khóc. Chàng mở toang cánh cửa thâm nghiêm, nhảy xuống thềm. Được rồi! Các vương hầu ở đâu, ta tìm đến đó. Việc nước là việc chung, không cho bàn, ta cũng cứ bàn. Thử xem gan ai to, gươm ai sắc. Xem ta có lấy được đầu tướng giặc hay không?

(1) Tức là họ Trần.

Đấy là một thanh niên, không, đấy là một thiếu niên thì đúng hơn, vì Hoài Văn chưa tròn mười sáu tuổi. Bộ áo vóc lưng thùng, chưa bó sát vào tấm thân mảnh khảnh. Tay áo chết theo kiểu nhà võ còn quá rộng so với cổ tay. Hầu vắn khấn nhiều như người lớn. Nhưng búi tóc còn quá nhỏ, tinh ý mới nhìn thấy được. Những mớ tóc quá ngắn xùm xòa sau gáy và hai bên má. Kể ra thì hầu là người chóng lớn, như tất cả con trai họ nhà Trần. Với thân hình dong dỏng cao, với khăn áo chỉnh tề, với thanh gươm lớn bên mình, với bước đi nhanh nhẹn, hiên ngang, Hoài Văn làm cho những người mới thoát nom thấy có thể ngỡ chàng là một bậc vương hầu đã từng xông pha trăm trận. Nhưng khi ngắm chàng tận mặt thì không ai nhầm được cả. Khuôn mặt trái xoan với đôi má phình phình còn bụ sữa. Nước da trắng mịn óng ánh những lông tơ. Môi dày đỏ chót. Đôi mắt to

đen, lòng trắng xanh biếc, vừa trong sáng vừa mơ màng. Đôi lông mày chưa rậm viền cong cong trên mắt làm cho mặt chàng thêm vẻ thanh tú. Hầu xinh như một cô gái. Nhiều vương tôn công tử⁽¹⁾ mong ước được đẹp như Hoài Văn. Nhưng Hoài Văn không thích thứ đẹp ẻo lả ấy. Chàng muốn có cái uy phong quắc thước của Hưng Đạo Vương, cái tài trí của Chiêu Minh Vương, cái sức khỏe lẫn liệt của Bảo Nghĩa Vương. Chàng muốn có xương đồng da sắt. Chàng muốn xông vào giữa muôn trùng giáo mác, chém tướng giặc cờ dễ như trở bàn tay.

Quốc Toản chạy như bắn qua bao nhiêu vườn, bao nhiêu hồ, bao nhiêu tòa giả sơn⁽²⁾, bao nhiêu lầu đài cung điện, hầu không biết nữa. Hầu chạy một mạch ra khỏi Tử Cấm Thành, tìm đến quán nghỉ của những người đi theo hầu, hỏi:

- Đức ông đã ra đây chưa?

Một người thưa:

- Đại vương có ra đây, nhưng rồi đi từ tỉnh mơ.

- Đức ông đi đâu?

- Bẩm, vương tử không biết thì chúng con biết làm sao được. Chỉ thấy đức ông kéo quân ra bến đò. Đức ông có dặn chúng con nói với vương tử phải về Võ Ninh ngay, kẻo phu nhân ở nhà mong. Phu nhân cho đi một tháng, mà vương tử ở kinh thẩm thoát đã hai tháng rồi.

(1) Con cháu nhà sang.

(2) Núi giả trong các vườn hoa.

Hoài Văn bậm môi vì tức giận. Chú đưa ta về kinh, nay lại bảo ta về một mình, là nghĩa thế nào? Hoài Văn nói:

- Ta viết một bức thư. Một người mang về trình bà, thưa với bà rằng ta chưa về định tỉnh thần hôn được⁽¹⁾. Ta còn phải đi gặp đức ông đã.

Giao thư cho một người mang đi xong, Hoài Văn nhảy phắt lên ngựa, cùng đám gia nhân phóng ra khỏi thành Thăng Long. Qua những câu chuyện nghe lỏm được trong cung, Quốc Toản đoán là quan gia hạ giá⁽²⁾ tới bến Bình Than để bàn việc nước với các vương hầu ở khắp bốn phương về. Hoài Văn vung roi quất ngựa luôn tay, mình cúi rạp trên yên, miệng thét mọi người phi nước đại...

(1) Thăm hỏi sớm chiều, ý phụng thờ cha mẹ.

(2) Vua đi.

oài Văn nằn nì thế nào quân Thánh Dực⁽¹⁾ cũng không cho chàng xuống bến. Hầu đứng trên bờ, thẩn thờ nhìn bến Bình Than. Hai cây đa cổ thụ rủ bóng râm mát che kín cả một khúc sông.

Dưới bến, những thuyền lớn của các vương hầu về hội sư⁽²⁾, đậu dài san sát, sơn đủ các màu. Trên mũi thuyền, phất phới những lá cờ hiệu của các vương hầu. Hiệu cờ của Chiêu Minh Vương, của Chiêu Quốc Vương, của Chiêu Văn Vương, của Hưng Đạo Vương, của Chiêu Thành Vương, chú ruột mình. Thuyền của các vị đại vương chúc trọng quyền cao nhất của triều đình đều ở gần thuyền ngự. Thuyền ngự cao lớn hơn cả, chạm thành hình một con rồng lớn rực rỡ sơn vàng, hai bên

(1) Quân sĩ bảo vệ vua.

(2) Gặp nhau để bàn việc quân.